

Jim Hawkins enamorat

Robert Louis Stevenson
va tenir una vida breu però intensa; va poder viatjar molt i va escriure algunes novel·les que han esdevingut clàssics. A la imatge, fragment d'un retrat que li va pintar John Singer Sargent
ARXIU

És un lloc comú que una novel·la val el que valen els seus personatges. Que els arguments poden ser fascinants i, molt de tant en tant, originals, però totes les històries estan fetes, explicades i regurgitades *ad nauseam*. Si tens bons personatges (literàriament creïbles, versemblants, poderosos), encertes la veu narrativa i el ritme adequat, has fet bingo. Ja ho tens. Aquesta veritat incontestable sempre té les excepcions que, com diu la regla, la fan llei. Succeeix quan et trobes amb autors que, a més dels personatges, ritme i veu narrativa, recreen un argument, una història, una sèrie d'anècdotes que fan dubtar els lectors davant el parany de: i si totes les històries no fossin escrites? És possible després dels mites grecs, de la Bíblia, de Shakespeare combinar els ingredients i enganyar-nos?

Una de les excepcions de la llei és Robert Louis Stevenson (Edimburg, 1850 - Upolu, Samoa, 1894). Amb puntualitat i eficàcia gairebé *beatle*, Stevenson lliurava la millor i definitiva novel·la d'aventures el 1883, *L'illa del tresor*. L'impacte del portentós personatge de Long John Silver és més que notori en tots els *dolents fascinants* que hem llegit i vist al cinema dels darrers cent anys. Només tres anys després, *L'estrany cas del Dr. Jekyll i Mr. Hyde*, o com col·loca la seva societat puritana i a tots nosaltres al divan de qui som quan ningú ens mira, què volem ser i no ens deixem treure fora. Segueix la fira de les melodies: el 1888, *La fletxa negra*, i el 1889, *The Master of Ballantrae*.

Tot i tenir una malaltia endèmi-

ca, l'esperit aventurer el va portar a França, a Califòrnia i finalment a l'illa de Samoa, a l'oceà Pacífic, on va morir. I és que quan llegim els tombs que un escriptor dóna a la vida (on ha viscut, les feines que ha fet...) ens diuen més del que sembla. Un autor literaturitza la vida i, així, viure és una manera de llegir i escriure el llibre que portem dins.

Seguint la dona casada

El 1876, Stevenson ja havia decidit la seva vocació literària. Va conèixer una dona casada i amb fills de la qual es va enamorar. Era Fanny Van de Grift Osbourne. La dama vivia a San Francisco i se'n va tornar cap allà el 1878. Un any després, ja divorciada, Stevenson va anar a trobar-la. Evidentment, en contra de l'opinió de metges, amics i d'amagat dels seus pares. Podia pagar-se un passatge de primera, però l'aprenent d'escriptor sabia que trobaria més personatges, situacions i conflictes si agafava un passatge de segona. De Glasgow a Nova York amb el vaixell *Devonia*. I després va travessar amb tren el país fins a San Francisco. D'aquesta experiència va néixer *L'emigrant amateur*, que va ser publicat pòstumament. Un escriptor aventurer com Paul Theroux va dir d'aquest llibre que era "un dels millors llibres de viatges". Poca broma.

Deliciós i brillant, amb una mirada oberta i una prosa com un torrent, el món encara era massa jove i il·lusionador per no esdevenir fascinant. Una petita joia. *

L'EMIGRANT AMATEUR
Robert Louis Stevenson

Traducció:
Anna Listerri
Editorial: L'Avenç
(Barcelona, 2013)
Pàgines: 152
Preu: 18 euros

ASSAIG DAVID BUENO I TORRENS

Educació: on som i on volem anar

Catalunya carrega amb una herència difícil en educació. Acostumada a liderar històricament la innovació pedagògica, l'escola d'aquest país ara està massa qüestionada i poc acompanyada. Alguns volen respirar els aires que vénen del nord per trobar-hi la solució, mentre que determinats governants actuals miren enre amb nostàlgia per recuperar models educatius grisos i caducs.

L'educació és, sens dubte, un tema d'estat, probablement el principal tema que hauria d'abordar qualsevol estat, atès que d'ell depèn el futur de les noves generacions i, amb ell, el benestar individual i social. I això aplicat també a Catalunya, més encara en una situació de transició com l'actual. Per posar

en solfa els diversos models educatius i contribuir a aquesta tan necessària reflexió, Enric Prats ha escrit l'assaig *L'educació, una qüestió d'estat. Una mirada a Europa*. Prats és professor de pedagogia internacional a la Universitat de Barcelona, responsable d'edició de la revista *Temps d'Educació* i autor de diversos llibres.

Dividit en diverses parts (marc introductor, l'estat de la qüestió, causes i raons, principis i horitzons de l'educació), fa una ullada als principals aspectes que expliquen la situació del

L'EDUCACIÓ, UNA QÜESTIÓ D'ESTAT
Enric Prats

Editorial:
Publicacions UB
(Barcelona, 2013)
Pàgines: 230
Preu: 21 euros

sistema educatiu català actual; presenta una mirada en perspectiva internacional, bàsicament europea i sempre en clau prospectiva, i ofereix arguments per al debat sobre un model educatiu propi per a Catalunya. Presenta, de manera incisiva, nombroses dades, reflexions i idees per repensar el sistema educatiu català, i es planteja, fins i tot, com s'ha d'entendre l'èxit educatiu, en l'esforç individual del mestre o de l'alumne o en la riquesa social i la densitat cultural de la comunitat. Un llibre tan útil com necessari. *